

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Quinam gradus iure naturæ dirimant matrimonium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

persona in linea recta, totidem sunt gradus vno dempto: exēpli gratia, cum in linea data filius, pater, auus sint tres personæ, filius est auo in secundo gradu consanguineus, & vicissim auus nepoti: singula enim personæ tanquam puncta concipiendæ sunt, inter quæ dictæ sint lineæ seu intervalla, tanquam singuli gradus: v. g. primum punctum sit pater, secundum filius, tertium nepos: linea ducta inter primum & secundum, erit primus gradus: inter secundum & tertium, secundus gradus: inter tertium & quartum, tertius gradus. Vnde patet filium à patre tantum vno gradu distare, ab auo duobus, à proauo tribus, ab abauo quatuor, à tritauo quinque. In hac regula consentiunt Iurisperiti cum Canonistis: in sequentibus dissentiunt.

159
Dux regula
linea
transuersa

Secunda & tertia regula fit pro linea transuersa. Secunda est: Inter personas, quæ aequaliter distant à communi stipite, quo gradu qualibet earum distat ab eo, eodē quoque inter se ipsa distant. Hinc duo fratres sunt in primo gradu, quia tantummodò vno gradu vterque eorum distat à communi parente. Duo fratruales sunt in secundo gradu, quia tantum duobus gradibus distant à communi parente. Horum filij sunt in tertio gradu, quia tribus gradibus ab- sunt à communi principio.

Tertia regula: Quando persone distant inaequaliter à communi parente, quo gradu ab illo distat is, qui remotior est, eodem quoque ipsi inter sese distant: vt Ioseph & Ismaël sunt in tertio gradu consanguinitatis; quia Ioseph tribus gradibus distat à communi principio, scilicet ab Abraham patre Ismaëlis. Ratio huius regulæ est; quia cum consanguinitas nascatur ex convenientia in sanguine communis principij, fieri nequit vt inter se sint viciniore, quàm secundum distantiam communis principij, in quo primum sanguine coniunguntur.

Computa-
tio Iuris-
peritorum
diuersa est à
Canonica.

Aliter de his sentiunt Iurisperiti: nam ipsorum sententia, duo fratres sunt in secundo gradu: duo fratruales in quarto: duo pronepotes in sexto. Considerant enim ipsi quot gradibus quisque distat à communi principio; ipsique coniunctis affirmant totidem quoque inter se distare. Exempli gratia: Quia vterque pronepotes distat à communi stipite tribus gradibus, idcirco volunt duos pronepotes inter se distare sex gradibus; nam bis tria sunt sex: pronepotes verò ab altero nepote quinque gradibus, quia pronepos à proauo distat tribus, nepos verò ab eadem personâ distat duobus; duo autem & tria sunt quinque. Vide Couarr. 2. parte, cap. 6. §. 6.

Aduerte tamen: Canonicam supputationem esse seruandam in causa matrimonij in vtroque foro; vt notat Couarruias loco citato: Legale verò, in hæreditatibus & successiõibus. In alijs contractibus vtraque in suo foro seruanda.

DVBIVM II.

Quinam gradus Iure naturæ dirimant matrimonium?

160
Gradus in
Leuitico
vetiti.

Hæretici nostri putant omnes gradus, qui habentur Leuitici 18. ita esse prohibitos, vt nullâ in illos cadat dispensatio; ac proinde prohibitos esse Iure naturæ: alios verò non esse vlllo modo prohibitos.

Prohibentur autem Leuitici 18. dumtaxat primus, & secundus gradus consanguinitatis. In linea recta, matrimonium patris cum filio, & nepte:

matris cum filio & nepote. In transuersa, fratris cum sorore, & nepotis cum amita, & matertera. Patruj verò & auunculi matrimonium cum nepte ex fratre vel sorore, non vetatur.

Quod verò ad affinitatem attinet: In linea recta vetatur coniugium priuigni cum nouerca, & patris cum priuigna eiusque filia, & foci cum nuru. In transuersa vetatur coniugium cum vxore fratris, & cum sorore vxoris viuente vxore, & cum vxore patruj. His positis:

Respondeo & Dico Primò: Nō omnes gradus, prohibiti in Leuitico, sunt ita vetiti Iure naturæ, vt matrimonium irritum faciant.

Probatum Primò: Genes. 29. Iacob accepit sororem vxoris suæ adhuc viuētis, scilicet Rachelem viuente Lia, quod prohibetur in Leuitico, nam est affinis in primo gradu. Neque dici potest id factum dispensatione diuina: nam satis constat fuisse consuetudinem loci, vt duæ sorores possent vni viro nubere. Cum enim Laban decepsisset Iacob obrusâ Liâ pro Rachele, etiam Rachelem obtulit pro obsequio septennij, & Iacob statim consensit.

Secundò: Exodi 6. Amran pater Moyfis accepit Iochabed patrualem suam seu patruam, id est, patris sui sororem, vt vox Hebræa insinuat, & colligi potest ex c. 26. Numerorum v. 59. Atqui hoc coniugium etiam prohibetur in Leuitico.

Tertiò: Coniugium patruj cum nepte non prohibetur in Leuitico, & tamen est in eodem gradu, in quo amita cum nepote, scilicet in secundo: ergo iste gradus Iure naturæ non est prohibitus. Quod confirmatur; quia Abraham duxit neptem suam, scilicet Saram filiam Aram; similiter & Nachor duxit neptem suam Melcham filiam eiusdem Aram: ergo non est contra Ius naturæ.

Quartò: Deut. 25. præcipitur, si quis moriatur sine liberis, vt frater eius ducat vxorem relictam, vt ex illa semen suo fratri suscitetur: ergo matrimonium cum vxore fratris non est irritum Iuræ naturæ. Dices: Leuitici 18. prohibetur tale matrimonium, quomodo ergo Deuteron. 25. præcipitur? Respondeo: In Leuitico prohibetur nudè acceptum, eò quod per se indecens sit nisi per aliquam circumstantiam honestetur. In Deuteronomio præcipitur solum in certo euentu, nempe dum frater sine liberis obiit, idque ne eius familia prorsus intereat.

Quintò Probatum ex Cap. Gaudemus, de diuortijs, vbi Innocentius III. definit infidelium conuersorum matrimonia, quæ in secundo vel tertio gradu ante conuersionem sunt contracta, non esse dirimenda: tale est inter amitam & nepotem, & inter vxorem patruj & nepotem patruj, quæ vetantur in Leuitico.

Hinc patet non omnes illos gradus Iure naturæ matrimonium irritare. De Iure diuino positiuo non est dubitatio, cum hoc ius pertineat ad legem veterem, quod vniuersum per legem nouâ est abrogatum. Aduertendum tamen: Coniunctionem in his gradibus continere quamdam indecentiam, nisi iusta aliqua ratio illam cohonestet: quia consanguineis & affinis debentur maior quædam reuerentia, & verecundiæ signa, quàm alijs: cui reuerentiæ & verecundiæ non satis congruit actus coniugalis; vt rectè D. August. lib. 15. de Ciuitate cap. 16. & colligi potest ex ipsa Scriptura.

Dico Secundò: In linea recta irritum est matrimonium Iure naturæ in primo & secundo gradu, quamuis

161
Nō omnes
gradus ve-
titi in Le-
uitico irri-
tant Iure,
naturæ
matrimo-
nium.

Est indecens
contrahere
in his gra-
dibus.

162

1. & 2. gradus lineae rectae iure naturae irritat matrimonium.

quomodo non sit intrinsecè malum sicut mendaciū. In vlterioribus gradibus eiusdem lineae probabilius etiam est eodem iure irritum esse.

Prior pars est cōmunis sententia. Probatur de primo & secundo gradu: quia talis coniunctio repugnat vsui matrimonij: nam reuerentia naturalis non permittit vt filius discooperiat turpitudinem matris, aut filia patris. Cuius signum est, quòd vix vlla natio tam sit barbara, quin ab huiusmodi coniunctione abhorreat. Vnde Romani non permittebant, vt filius vna cum patre eodem balneo laueretur, teste Valerio Maximo. Et Aristoteles de historia Animalium lib. 9. cap. 47. scribit camelos & equos non posse compelli, vt matribus miscantur.

Hæc coniunctio non est intrinsecè mala.

Aduerte tamen: non esse intrinsecè malum, vt videtur sentire Caietanus 2. 2. q. 154. art. 9. Nam per dispensationem diuinam, certo euentu, posset esse honestum: vt si genus humanum interiret, præter patrem & filiam: quomodo quidam excusant filias Loth, Genes. cap. 19. v. 32.

Probatur Secundò: Lege finali si. de Ritu nuptiarum, vbi dicitur, *Incestum iure gentium committit, qui ex gradu ascendentiū vel descendentiū vxorem duxerit.* Et confirmatur: quia nepotes & neptes sunt veluti filij & filie; aui & auæ sunt veluti patres & matres. Vnde similis est irreuerentia cum illis nuptias inire.

Tertius aut quartus gradus lineae rectae etiam iure naturae irritat matrimonium.

Alter pars est contra Dom. Sotum, qui putat tertium & quartum gradum in linea recta non esse iure naturae prohibitum. Sed communior sententia Doctorum nobiscum tenet. Probatur ex lege citata, vbi nullus gradus ascendentiū & descendentiū excipitur. Censet ergo eodem iure esse prohibitos. Et ratio est: Quia etsi in linea trāuersa censetur consanguinitas decursu generationum minui, tandemque euanescere; non tamen ita fit in linea recta: nam in hac semper alter respectu alterius habet rationem principij & parentis, alter rationem filij & effectus. Principio autem & parenti summa debetur reuerentia; imò eò maior, quòd principium est altius & vniuersalius. Quare Adamo, si inter homines verlareretur, summa deberetur. Vnde Henoch, ex quo Noë & omnes homines post diluuium, cum venerit in fine mundi, non poterit inire connubium: nam omnes sunt eius filia.

Henoch non poterit contra here, & cur.

Dices Primò: Maior est propinquitatis sanguinis inter Petrum & neptem ex fratre, quàm inter Petrum & eius tritauiam: sed matrimonium inter Petrum & illam neptem non esset iure naturae irritum: ergo neque cum illa tritauiam.

1. Obiectio.

Respondeo: Esse quidem maiorem propinquitatem, si gradus numeremus, non autem absolutè: nam gradus illi sunt diuersi generis, vnde non possunt inter se propriè comparari. Absolutè enim maior est propinquitatis seu coniunctio inter Petrum & eius tritauiam, quàm inter Petrum & eius sororem: illi enim habent se vt causa & effectus, hi verò vt duo effectus eiusdem causa.

Soluitur.

Dices Secundò: In Leuitico non prohibentur nisi duo gradus lineae rectae, & Ecclesia solùm quatuor prohibet; quod signum est, vltiores non esse prohibitos.

3. Obiectio.

Respondeo: In Leuitico expressè quidem vltiorum graduum non fit mentio, quia censentur eadem lege prohiberi, qua primus & secundus; nam omnes sunt parentes & filij. Ecclesia etiam

Soluitur.

vltiorum non meminit, quia nunquam potest incidere casus, vt tritauius, qui est in quinto gradu, possit aut velit inire matrimonium cum trinepte.

Dico Tertio: In linea trāuersa irritum est matrimonium iure naturae in primo gradu, scilicet inter fratrem & sororem: in cæteris non est irritum.

163 Primus gradus lineae trāuersae irritat iure naturae.

Prior Pars est contra Caietanum supra. Et probatur Primò: Genes. 20. Abraham, cum peregrinus esset in Geraris, dixit Saram esse sororem suā, nempe vt Gerarita nescirèt esse eius coniugē: ergo tunc temporis apud Ethnicos cōmunis sensus erat inter fratrem & sororem matrimonium non posse constare. Nec obstat, quòd Abraham ibidem rogatus à Rege, quomodo dixisset sororem esse, cum esset vxor; responderit, *Verè soror mea est, filia patris mei, & non filia matris meae, & duxi eam in vxorem: quia soror ibi vocatur consanguinea, scilicet neptis ex fratre; vt docet Iosephus lib. 1. Antiquitatum cap. 12. vel 24. Hieronymus lib. contra Heluidium, & in questionibus Hebraicis. D. Augustinus lib. 22. contra Faustum c. 35. vbi etiam ait, Scripturam testari, consanguineos & consanguineas fuisse antiquitus appellatos fratres & sorores. Sic & consanguinei Domini vocabantur fratres Domini. Sic Isaac in simili casu Rebeccam vocabat suam sororem, quæ tamen erat neptis ex patruale, Gen. 26. Simili modo Abraham potuit Saram appellare sororem, etiamsi esset neptis ex fratre. Dicit, *filia patris mei; scilicet filia Thare, non immediate, sed mediante Aram fratre Abrahami, qui iam obierat. Vnde Auis erat illi loco patris.**

Abraham vocat vxorem suam sororem.

Probatur Secundò: Ex D. Augustino lib. 22. contra Faustum c. 35. vbi ait: *Ex vtroque, vel altero parente natos necti coniugio non licebat, scilicet temporibus Abrahæ. & lib. 15. de Ciuit. cap. 16. inter cætera ait, Consuetudinem & sensum humanum etiam inter Ethnicos fraternæ connubia abhorre, quamuis peruersis legibus concessa fuerint.*

Probatur Tertio: Quia Ecclesia nunquam legitur in hoc gradu dispensasse, nec vllus Sanctorū contraxisse. Quòd autem vitio generis humani fratres & sorores contraxerint, factum fuit Deo dispensante ob absolutam necessitatem.

Dices: Thamar cum à fratre vim pateretur, dixit fratri, *Loquere ad Regem, & non negabit me tibi, 2. Reg. 13.* ergo putabat tale connubium fieri posse.

Obiectio.

Respondeo: Illam vel fuisse ignarā legis diuinæ; vel hoc actu vim auertere voluisse. Certissimum enim est tale matrimonium fieri non potuisse, non solùm ob legem naturae, sed etiam ob legem diuinam positiuam tunc obligantem, & grauissimā penā munitam.

Soluitur.

DVBIVM III.

Quinam gradus consanguinitatis absolute dirimant matrimonium, siue iure naturae, siue Ecclesiastico?

Respondeo: Omnes consanguinitatis gradus vsque ad quartum gradum inclusiuè absolute dirimunt matrimonium. Patet hoc ex Concilio Magno Lateranensi cap. 50. *Prohibitio copulae coniugalis quartum gradum consanguinitatis & affinitatis de cætero non excedat: quoniam in vltioribus gradibus iam non potest absque graui dispendio huiusmodi prohiberi.*

164 Omnes dirimunt vsque ad quartum inclusiuè.